

Meddelanden från Nordiska föreningen för lexikografi

Dödsfall

En av Sveriges främsta lexikografer, förre SAOB-chefen professor Sven Ekbo, har gått ur tiden under år 2001. Nordiska föreningen för lexikografi har bitt två av hans tidigare medarbetare att skriva en minnesteckning.

Zakaris Svabo Hansen

Förre ordbokschefen Sven Ekbo, en av svensk lexikografis och svensk ordforsknings mest eminenta företrädare, har efter en kort tids sjukdom gått bort i en ålder av 86 år. Han var under hela sitt yrkesverksamma liv anställd vid Svenska Akademiens ordboksredaktion (SAOB): som redaktör 1943–1957, som chef 1957–1978. Åren 1978–1984 var han redaktör för *Svenska Akademiens ordlista* (SAOL). Han fick professors namn 1972.

Vi vill här framför allt förmedla intrycket av Sven Ekbo som ordboksman men också uttrycka vår tacksamhet över vad han betytt som vår och andras läromästare. Båda har vi haft förmånen att arbeta som redaktörer på Svenska Akademiens ordboksredaktion under hans ledning.

Sven Ekbo hade en smittande hängivenhet för ordets analys ur alla aspekter. Det var högtidsstunder när man fick anledning att gå in till honom och presentera ett problem. Ofta löste han det på rak arm. Gällde det något mera invecklat, reste han sig ofta och började med spänstiga steg promenera fram och tillbaka i rummet, utredande och analyserande. Resultatet av besöket blev under alla omständigheter en anvisad riktning för problemets lösning. Och det märkliga var att redaktören lämnade rummet med en obefogad känsla av att vara delaktig i problemets avklarande eller lösning.

Sven Ekbos egenskap som lexikograf – och språkman över huvud taget – kan beskrivas som gedigen briljans. Etymologisk och semantisk skärpa, stor förtrogenhet med germansk och indoeuropeisk ordbildning, fenomenal sakkunskap på de mest skilda områden, beundransvärd uppslagsrikedom, intuition, akribi och formuleringskonst parades med en enastående förtrogenhet med och ett makalöst spårinne rörande

källor och relevant språkvetenskaplig litteratur. Hans enastående förmåga att misstänka fel – tryckfel eller felläsning – i handskriftsutgåvor har eliminerat många ”spökord” vid kontroll av det aktuella textstället i originalhandlingen.

Som chef och språkvetenskaplig granskare av artiklarna i Svenska Akademiens ordbok (SAOB) var Sven Ekbo stimulerande, fordrande och kritisk. Men kritiken var konstruktiv, och den framfördes alltid med älskvardhet och vänlighet.

Utöver den magistrala och skarpsinniga gradualavhandlingen *Studier över uppkomsten av supinum i de germanska språken* (1943), där – i polemik mot gängse uppfattning – omskrivningarna med *ha* förklaras bildade efter mönster av äldre omskrivningar med *vara* (eller *varda*), *Vägledning till SAOB* (tillsammans med Bengt Loman; 1965) och den reviderade utgåvan av Pelle Holms *Bevingade ord* (1989) har Sven Ekbo också gett ut ett stort antal ordstudier – oftast av etymologisk karaktär. Han har vidare skrivit bokstäverna S och T i den reviderade upplaga av Hellquists etymologiska ordbok som är under utarbetande. Han var också en högt uppskattad medlem i den vetenskapliga referensgruppen för *Ordbok över Sveriges dialekter*.

Vi och många med oss erfar en stor förlust, samtidigt som vi med tacksamhet tänker på de många år vi fått uppleva Sven som vän och inspiratör.

Hans Jonsson
Lars Svensson

1. LexicoNordica **udkommer** hvert år i november. Årsskriftet indeholder leksikografiske bidrag, som er skrevet på et af følgende nordiske sprog: dansk, finsk, færøsk, islandsk, norsk (bokmål eller nynorsk), svensk. Bidrag på engelsk, fransk eller tysk kan også optages, hvis særlige forhold taler for det.

2. **Manuskript** og en diskette sendes til det medlem af redaktionskomiteen, som bor i bidragsyderens land:

Knud Troels Thomsen, Forlaget Gad, Vimmelskaftet 37, DK – 1161 København K

Johan Myking, Nordisk institutt, Sydnesplassen 7, N – 5007 Bergen

Jón Hilmar Jónsson, Orðabók Háskólans, Neshaga 16, IS – 107 Reykjavík

Martin Gellerstam, Institutionen för svenska språket, Box 200,

SE – 405 30 Göteborg

Nina Martola, Forskningscentralen för de inhemska språken, Sörnäs strandväg 25,

SF – 00500 Helsingfors

Seneste tidspunkt for aflevering af manuskript er den 1. juni, hvis artiklen skal kunne trykkes i det nummer af tidsskriftet, som udkommer i november samme år.

Disketten skal indeholde artiklen i to formater: en ren ASCII- eller tekstfil uden nogen formateringer og en fil med artiklen med bibeholdelse af alle formateringer.

Følgende tekstbehandlingsprogrammer er til vores rådighed:

Apple Macintosh: Word (vi vil foretrække filer skrevet med dette program); WordPerfect

PC: Word
Word Windows
WordPerfect Windows
WordPerfect

3. **Illustrationer** af ordbogsartikler, reklamer og andre tekst- eller billeddele, der skal medtages i artiklen, indsættes i ms. og vedlægges i kopi.

4. **Manuskriptets ydre form**: Manuskriptet **indledes** med forfatternavn og titel på artiklen. Herefter følger et **abstract** på engelsk på ca. ti linier og dernæst selve artiklen, som opdeles i kapitler. Bidrag vil normalt have et omfang på højst 25 sider.

5. **Citater**: kortere citater bringes som en del af teksten, mens citater eller fremhævelser af større vigtighed bør gives i et afsnit for sig selv.

6. Vi anbefaler en tilbageholdende brug af **fodnoter**. Evt. nødvendige noter gennemnummereres i teksten med højtstillet angivelse uden parentes.

7. **Litteraturhenvisninger** foretages i teksten på følgende måde:

Herbst (1985:310) eller Herbst (1985)

8. Særlige angivelser: **leksikografiske termer** kan, når de indføres, fremhæves med fed; angivelse af **objektsproglige enheder** med kursiv; betydninger af sproglige enheder angives ved hjælp af enkle anførselstegn, f.eks. 'en ugift mand'. Tankestreger og "tilminus" som i 1987–1988 skal være længere end stregen ved orddeling, brug derfor den "lange bindestreg" alle andre steder. Ved angivelse af tal bruges et punktum mellem tre cifre, fx 250.000. Forkortelser anføres med forkortelsespunkt, f.eks. skrives *evt.* og ikke *evt*

9. **Eksempel på litteraturangivelser**

Ordbøger:

ALD 1948 = A.S.Hornby/E.V.Gatenby/H.Wakefield: *A Learner's Dictionary of Current English*. London: Oxford University Press.

COBUILD 1987 = *Collins COBUILD English Language Dictionary*. Editor in Chief: John Sinclair, Managing Editor: Patrick Hanks. London/Glasgow: Collins.

Anden litteratur:

Haiman, John 1980: Dictionaries and Encyclopedias. I: *Lingua* 50, 329–357.

- Mugdan, Joachim 1985a: Grammatik im Wörterbuch: Wortbildung. I: Herbert Ernst Wiegand (udg.): *Studien zur neuhochdeutschen Lexikographie IV*. Hildesheim/-Zürich/New York: Olms, 237–308.
- Zgusta, Ladislav 1971: *Manual of lexicography*. The Hague: Mouton.
- Dubois, Jean/Claude Dubois 1971: *Introduction à la lexicographie. Le dictionnaire*. Paris: Larousse.